

VIII КОНГРЕС ПОЛЬСЬКИХ МЕДІЄВІСТІВ

Медієвістичні наукові форуми у країнах Європи і світу — не рідкість. Зокрема щороку, починаючи з 1994 р., учасників міжнародного конгресу приймає англійський Лідс. Причому кількість дослідників, що беруть у ньому участь, весь час збільшується — від понад 850 вперше до майже 2700 останніми роками. Утім не лише Сполучене Королівство задає тон у подібних заходах.

Цьогоріч 17—20 вересня на базі Музею початків Польської держави в м. Гнезно (Польща) відбувся VIII Конгрес польських медієвістів на тему «Влада — корона — територія» («Władza — korona — terytorium»), приурочений до 1000-річчя коронування Болеслава I Хороброго. Принагідно зазначимо, що попередні форуми проходили в Торуню (16—18 вересня 2002 р.), Любліні (19—21 вересня 2005 р.), Лодзі (22—24 вересня 2008 р.), Познані (19—21 вересня 2011 р.), Ряшеві (21—24 вересня 2015 р.), Вроцлаві (20—22 вересня 2018 р.), Катовицях (21—23 вересня 2022 р.). Науковцям Польщі слід віддати належне як у солідності організації, так і у високому рівні заходу. Науковий комітет, очолюваний Ганною Куцкою-Кренц, Матеушем Єгерем (обоє з Університету ім. Адама Міцкевича в Познані) і Станіславом Рошиком (Вроцлавський університет), включав 35 провідних польських медієвістів, на плечі котрих лягла відповідальність за проведення форуму, де було заплановано тридцять тематичних секцій, постерову панель із дев'ятьма виступами та сім дискусійних панелей із широким тематичним охопленням різноманітних аспектів медієвістики, головно щодо ранньої історії держави П'ястів. Урочисте відкриття конгресу супроводжувалося врученням почесної нагороди «Lex et Laus», цього разу — професорам Томашові Яшинському (Університет ім. Адама Міцкевича в Познані) та Зенонові Пеху (Ягеллонський університет у Кракові).

Цитування: Волощук М. VIII Конгрес польських медієвістів. *Український історичний журнал*. 2025. № 5 (584). С. 243—245.

© Видавець ВД «Академперіодика» НАН України, 2025. Стаття опублікована на умовах відкритого доступу за ліцензією CC BY-NC-ND 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>)

Загалом участь у конгресі взяли близько 330 дослідників із 15 країн світу (Польща, Україна, Чехія, Словаччина, Угорщина, Німеччина, Франція, Литва, Латвія, Сполучене Королівство, Ірландія, Австрія, Італія, Швеція, Австралія). Квота іноземців становила близько 10 %, тобто 34 учасники.

Безперечно, за змістом більшість секцій стосувались ювілейної річниці — головної теми цього річного конгресу — коронації Болеслава Хороброго. Йшлося про певного роду підсумки кількадесятирічних студійовань польського середньовіччя з перспективи історії, археології, культурології (в тому числі з використанням штучного інтелекту, що останніми роками набирає обертів). Пропонована тематика секцій обіймала становлення державності у землях Г'ястів (передусім у Великопольщі, її головних осередках — Гнезно, Познань), їх поступове воцерковлення, формування та розгалуження династії у широкій палітрі міждинастичних зв'язків тощо. Чимала увага приділялася символам князівської, королівської влади, комунікації світської й церковної структур управління суспільством. Відзначимо також увагу до гендерних студій, зокрема ролі жінки в історії. Підкреслювалася тяглість королівської пам'яті між коронаціями Болеслава Хороброго 1025 р. та Владислава Локетєка 1320 р., особливо чітко артикульована у творчості єпископа і хроніста Вінцентія Кадлубєка на рубежі XII—XIII ст. Зрештою писемні джерела, обставини їх постановля, специфікації сучасного введення в науковий обіг та прочитання — завжди предмет уваги щонайменше кількох секцій. Окремий солідний тематичний блок — взаємини польських володарів зі своїми сусідами. Передусім ішлося про країни так званої «молодшої Європи» (Русь, Угорське королівство, держави Скандинавії, Балтії тощо), які стали частиною християнізованого світу пізніше за інших. Учасники жваво обговорювали роль Польщі та її еліт у широкому контексті міжцивілізаційного контакту Сходу із Заходом.

У конгресі польських медієвістів узяли участь двоє українських істориків. Так, професор кафедри всесвітньої історії Карпатського національного університету ім. Василя Стефаника (Івано-Франківськ), директор Центру медієвістичних студій *Мирослав Волицук* під час роботи секції 14, яка мала назву «Одна корона, багато народів — поліетнічні спільноти» («Jedna korona, wiele ludów — wieloetniczne społeczności»), виголосив польською мовою доповідь «“Regnum Ruscie” w źródłach łacińskojęzycznych proveniencji węgierskiej w czasach dynastii Andegawenów, 1308—1387 (1395)» («“Regnum Ruscie” в угорських латиномовних джерелах часів династії Анжу, 1308—1387 (1395)»). Натомість під час роботи секції 21 «De spatiosignando. Матеріальні та символічні критерії простору і способи його організації у середньовіччі» («De spatiosignando. Materialne i symboliczne wyznaczniki przestrzeni oraz sposoby jej organizacji w średniowieczu») з англомовною доповіддю «Delimiting Space and Tradition Making in Late Medieval Halych Rus': Oral Memory and Ruthenian Charters in Local Perambulations of Estates» («Розмежування простору і творення традицій у пізньосередньовічній Галицькій Русі: усна пам'ять та руські грамоти в локальних переміщеннях маєтків») виступив канд. іст. наук *Юрій Зазуляк*, афілійований із Мюнхенським університетом Людвіга — Максимиліана (Німеччина).

Подібні наукові заходи — це завжди добра нагода для нових партнерських угод, планів стратегічної співпраці, професійного й особистісного розвитку.

Надійшла / Received 01.10.2025

Мирослав ВОЛОЩУК

Карпатський національний університет ім. Василя Стефаника
(Івано-Франківськ, Україна)

Myroslaw VOLOSHCHUK

Vasyl Stefanyk Carpathian National University (Ivano-Frankivsk, Ukraine)